

Fylkesmannen i Vest-Agder

Embetsledelsen

Saksbehandler: Lene Holtskog

Deres ref.: 11.10.2005
Vår ref.: 2005/5941

Vår dato: 30.01.2006
Arkivnr:

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

KOMM. OG REG. DEP	
03 FEB 2006	
05/3280-183	
Ark.	661.0
Avd.	KO / KØ / HER

Høringsuttalelse - NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner

Det vises til brev av 11. oktober 2005 fra Kommunal- og regionaldepartementet vedrørende høring av NOU 2005:18 "Fordeling, forenkling, forbedring. Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner".

I forslaget til nytt inntektssystem foreslås det følgende endringer

- Ny kostnadsnøkkel
- Prognosebasert inntektsutjevning
- Et nytt distriktpolitisk tilskudd
- Avvikling av ordningen med oppdaterte befolkningstall i utgiftsutjevningen
- Et redusert skjønnstilskudd med et mer begrenset formål
- Et nytt inntektsgarantitilskudd til erstatning for dagens overgangsordning
- Kommunalt finansieringsansvar for frittstående grunnskoler som innebærer at korreksjons- og trekkordningen i inntektssystemet kan avvikles

Forslag til nytt inntektssystem innebærer at inntektssystemet for kommuner vil bestå av fire hovedkomponenter:

- innbyggertilskudd med utgifts- og inntektsutjevning
- distriktpolitisk tilskudd
- skjønnstilskudd
- inntektsgarantitilskudd

NOU 2005:18 er et stort og omfattende dokument. Fylkesmannen i Vest-Agder har ikke kapasitet til å vurdere alle de forhold som er tatt med i utredningen, men vi ønsker å kommentere følgende punkter:

Ny kostnadsnøkkel

Utvalgets forslag til ny kostnadsnøkkel består av fire sektorer; helse- og sosialtjenesten, grunnskolen, administrasjon og barnehager (ikke med i utvalgets beregninger). Vekten til den enkelte delkostnadsnøkkel gjenspeiler sektorens andel av kommunenes netto driftsutgifter i 2004.

I forhold til delkostnadsnøklenes vekt i dagens kostnadsnøkkel medfører utvalgets forslag at administrasjon får en lavere vekt i kostnadsnøkkel, mens grunnskole og helse- og sosialtjenesten får økt vekt.

Utvalget foreslår å fjerne landbruk/miljøvern som kriterium. Dette får relativt store konsekvenser for innlandskommuner/landbrukskommuner. Vi stiller spørsmål om variasjonene i kommunenes utgifter til landbruk og miljø fanges tilstrekkelig opp i forslag til ny kostnadsnøkkel for administrasjon.

Vi støtter forslag til ny pleie- og omsorgsnøkkel, som tar hensyn til avstand til sonesenter. Dette slår meget positivt ut for innlandskommuner med store avstander.

Når det gjelder ny kostnadsnøkkel for sosiale tjenester stiller vi spørsmål om forslaget klarer å fange opp i tilstrekkelig grad mellomstore/store kommuner med store levekårsutfordringer. Dersom en sammenlikner dagens kostnadsindeks for sosialhjelp (økonomisk sosialhjelp, sosialkontortjeneste, og tiltak til rusmiddelbrukere) med forslag til ny kostnadsnøkkel for sosiale tjenester, taper for eksempel storbyen Kristiansand på en slik endring.

I forslag til ny kostnadsnøkkel for barnehager er det lagt inn et kriterium for "yrkesaktive kvinner 20-44 år - heltid". Denne delkostnadsnøkkel er ikke tatt med i de totale beregningene til utvalget og vil komme i tillegg til de resultater som er lagt frem. Det er usikkert hvordan dette vil slå ut for den enkelte kommune, da det ikke er lagt frem tall eller beregninger på dette. I utgangspunktet er vi skeptiske til indikatoren i forhold til "objektivt" å måle kostnadsbehovet innenfor barnehagetjenesten. Utbygging til full barnehagedekning og lavere foreldrebetaling kan bidra til at kvinnelig yrkesdeltakelse får mindre betydning i årene framover. Vi vil derfor anbefale at en større andel fordeles etter kriteriet andel barn 1-5 år.

Prognosebasert inntektsutjevning

Utvalget anbefaler en modell for prognosebasert inntektsutjevning, der det inntektsutjevneende tilskuddet baseres på en skatteprognose på landsbasis. Dette innebærer at tilskudd og trekk for den enkelte kommune berignes på grunnlag av differansen mellom egen skatteinntekt per innbygger og prognosen for landsgjennomsnittlig skatteinntekt per innbygger. Dette gjør inntektsutjevningen mer forutsigbar, noe vi støtter.

Et nytt distriktpolitisk tilskudd

Fylkesmannen i Vest-Agder støtter forslaget å samle dagens Nord-Norge tilskudd, regionaltilskudd og deler av skjønnet til et nytt distriktpolitisk tilskudd. Vi mener at utmålingen av tilskuddet bør baseres på kriterier som sikrer nødvendige ressurser til kommunene i distriktene uavhengig om disse ligger i nord eller i sør.

Avvikling av ordningen med oppdaterte befolkningstall i utgiftsutjevningen

Hovedbegrunnelsen fra utvalget for å avvikle denne ordningen, samt ikke å forslå innføring av et eget veksttilskudd er at disse ordningene virker kompliserende på inntektssystemet som sådan. Vår vurdering er at det er viktigere at kommuner med sterk vekst over tid sikres nødvendige overføringer selv om dette kan virke kompliserende. Vi vil foretrekke en egen ordning framfor at vekstproblematikken løses gjennom skjønnsmiddelordningen slik utvalget foreslår.

Et redusert skjønnstilskudd med et mer begrenset formål

Utvalget foreslår at regionalpolitiske hensyn og kompensasjon for tap pga endringer i inntektssystemet løftes ut av skjønnsrammen. Dette støtter Fylkesmannen i Vest-Agder. Vi mener også at skjønnsrammene som fordeles til fylkesmennene bør beregnes på nytt slik at eventuelle utilsiktede fylkesvise skjevheter jevnes ut.

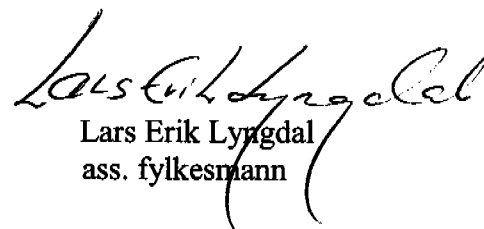
Nytt inntektsgarantitilskudd til erstatning for dagens overgangsordning

Utvalget foreslår et nytt inntektsgarantitilskudd i stedet for dagens overgangsordning hvor endringer i inntektssystemet gjennomføres i løpet av en 5-årsperiode. Ordningen garanterer at en kommune maksimalt kan tape 400 kr pr innbygger fra ett år til neste. Alle kommuner som taper mindre enn 400 kr pr innbygger skal finansiere dette. Vi støtter forslag til ny ordning, som er en klar forenkling sammenliknet med dagens overgangsordning. Hvor stort beløp som kommunene maksimalt kan tape og som øvrige kommuner må finansiere er et politisk spørsmål.

Med hilsen

Ann-Kristin Olsen

Lars Erik Lyngdal
ass. fylkesmann

Saksbehandlers telefon: 38 17 67 78